

CHRISTIAN PEDERSEN OG BOGTRYK- KERKUNSTEN

Nogle boghistoriske Undersøgelser

Af

LAURITZ NIELSEN, København

I.

ET AF DE DUNKLESTE PUNKTER indenfor den ældre danske Boghistorie er Spørgsmaalet om Chr. Pedersens Virksomhed som Bogtrykker og det Forhold, han stod i til sine Bøgers Fremstilling. At han selv har drevet et Bogtrykkeri i Malmø og ogsaa været delagtig i Fremstillingen af sine i Udlandet trykte Skrifter, er bekendt, men hvorledes og i hvilket Omfang denne Virksomhed har formet sig, er endnu ikke oplyst. I det hele taget frembyder hans Bøgers ydre Tilblivelseshistorie saa mange baade misforstaaede og uopklarede Punkter, at der er al mulig Anledning til at tage hele dette Spørgsmaal op til Undersøgelse.

Chr. Pedersens Udgivervirksomhed falder i tre baade med Hensyn til Tid og Sted bestemt afgrænsede Perioder. Den første strækker sig fra Aaret 1510 til 1515 og er knyttet til Paris, hvor han i disse Aar opholdt sig og hvor han lod trykke en hel Række Bøger, til hvilke han stod i forskelligt Forhold, dels som Forfatter eller Udgiver, dels blot som den, der paa andres Vegne besørgede dem trykt. Den næste Periode, i hvilken hans litterære Virksomhed gav sig Udslag i en Række Publikationer, falder i Aarene 1529–31, da han opholdt sig i Nederlandene i den landflygtige Kong Christian II.s Følge; de Bøger, han i disse Aar udgav, er alle trykt i Antwerpen. I den lange Mellemtid mellem disse to Perioder kendes intet trykt Arbejde fra hans Haand. Endelig udgav han i Aarene 1533–34 en ny Serie Bøger, som alle blev trykt i hans eget Bogtrykkeri i Malmø, og hvormed hans Virksomhed som selvstændig Udgiver afsluttedes.